

[Kjær Rasmussen.]

talakkumulationen i Grønland sker hos danskere og havner i Danmark? Hvor store er og har Grønlands indtægter været for udnyttelsen af mineralforekomster, kryolit og bly m. v.? Hvor meget bidrager de amerikanske baser med? Hvor meget kostede det amerikanske B-bombeflystyre egentlig den danske statskasse i erstatningsbetalinger til grønlænderne?

Jeg ved ikke, om ministeren er i stand til at svare på disse spørgsmål her i dag, men vi ansér dem for at være meget vigtige. Hvis vi ikke får noget svar, er det meget svært for folketinget overhovedet at bedømme tallet 650 mill. kr. Hvis ministeren ikke er i stand til at svare mig nu, vil jeg meget anbefale ham at finde en anden god lejlighed til at svare på spørgsmålene.

Vi kan ikke frigøre os for en mistanke om, at der føres imperialistisk politik i Grønland, og at regeringen ikke vil gøre noget for at bremse denne imperialistiske politik. Vi har en alt for klar fornemmelse af, at det grønlandske folk bliver tilskuere, således som det også er sagt her i dag af tidligere ordførere. Det grønlandske folk får nemlig ingen mulighed for medansvar. I de store statslige og private institutioner lykkes det nemlig ikke for grønlænderne at gøre sig gældende. Hvilken grønlænder følger f. eks., at han har medansvar og medindflydelse inden for GTO eller KGH eller de kæmpestore, private danske entreprenørfirmaer? Det er der formentlig ingen grønlændere der føler. Men i de små enheder, f. eks. kooperativer, kunne grønlænderne gøre sig gældende, hvis det altså ikke lige var for den generende omstændighed, at ministeren her er ved at slå bremserne i.

Med hensyn til lønpolitikken er det allerede bekendt, at det vækker irritation i Grønland, at de udsendte får meget mere i løn end de hjemmehørende. Men derudover er det vort indtryk, at der følger andre privilegier med det at være udsendt. Et af de vigtigste er formentlig retten til at få anvist bolig, når man er ansat under staten som ikke-hjemmehørende, og derfor vil jeg gerne bede ministeren om at oplyse: hvilke forhold er afgørende for, om staten stiller en bolig til rådighed for en statsansat? Hvilke forhold er afgørende for størrelse og stan-

dard af den bolig, der stilles til rådighed? Hvorledes betaler de forskellige grupper, specielt hjemmehørende og ikke-hjemmehørende, for de tildelte boliger; er det f. eks. i forhold til boligens størrelse og kvalitet? Og endelig: behandles spørgsmålet om bolig som en del af ansættelsesforholdet; indgår det f. eks. i overenskomstforhandlingerne? Igen en række spørgsmål her, som ministeren måske ikke kan svare på i dag, jeg ved det ikke, men i så fald ville vi gerne, om ministeren kunne finde en anden lejlighed til at svare.

Med hensyn til skoleforholdene, er det ikke så længe siden, folketinget havde lejlighed til at gå i dybden med disse problemer. Vi er enige med ministeren, når han mener, at det grønlandske sprog skal bevares. Det må ikke blive gjort til et andenrangs meddelelsesmiddel, men for at dette ikke skal ske, må man også fra myndighedernes side være opmærksom på de forhold, som i dag synes at pege i den retning for det grønlandske sprog. Udsendelsen af skoleelever til Danmark skaber noget af en kløft mellem de elever, der sendes herved, og de elever, der bliver tilbage. Ikke alene kommer de elever, som sendes herved, til at beherske det danske sprog bedre. De elever, som må blive hjemme, får desværre ofte en vranten holdning over for skolen, og derfor må de vise være: enten sender man alle elever af en årgang til Danmark, eller også sender man slet ingen. Men det allerbedste ville naturligvis være, om man lavede tilstrækkeligt gode uddannelsessteder på Grønland, således at det overhovedet ikke blev nødvendigt at sende elever her til Danmark. Som det er nu, er der tale om en eliteudvælgelse i den grønlandske skole. At der er tale om en elite, ses også af, at kun 5 pct. af en årgang tager realeksamen, for med de kriterier, der ligger til grund, og med den udvælgelse, der sker i skolen, kan det ikke blive til mere.

Jeg skal ikke gå meget i dybden med voksenundervisningen. Jeg synes, fru Gunhild Due gjorde det aldeles udmærket. Men der er måske lige én ting, vi skulle have med vedrørende voksenuddannelsen. Nu er man jo ved at prøve på, så vidt jeg har forstået det, at opbygge et TV-net i Grønland. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, om han påtænker at lade grønlandske TV-